

- bene uale. Di. resiste. As. omitte. Di. sine eam intro.
 As. ad te quidem.
 Di. immo istoc ad uos (uolo) ire. As. non potest, nimium
 petis.
 Di. sine experiri—As. immo opperire. uis est experiri.
 Di. dic me adesse. As. abi, occupatast. res itast, ne
 frustra sis.
 45 Di. redin an non redis? As. uocat me quae in me potest 755
 plus quam potes.
 Di. uno uerbo—As. eloquere. Di. mittin me intro? As.
 mendax es, abi.
 unum aiebas, tria iam dixti uerba atque (ea) mendacia.—
 Di. abiit intro, exclusit. egon ut haec mihi patiar fieri?
 iam hercle ego tibi, inlécebra, ludos faciam clamore in uia,
 50 quae aduersum legem accepisti a plurimis pecuniam; 760
 iam hercle apud nouos [omnis] magistrátus faxo erit nomen
 tuom,
 postid ego te manum iníciam quadrupuli, uenefica,
 suppostrix puerum, ego edepol (iam) tua probra aperibo
 omnia.
 nihil me (prohibet,) perdidi omne quod fuit: fio inpudens
 55 nec mi adest tantillum pensi iam quos capiam calceos. 765

751 bene ualere siste omittes inea m[itto] intro *cod.* (iv. 3) : *corr.*
Camerarius, Schoell 752 uolo *add.* *Buecheler* irem *cod.* petis
Boeckel: pati *cod.* 753 exp. sine (sinem B) *cod.*: *trai. Bothe*:
 sine *del. Leo* opperirem *cod.* experire *cod.*: *corr. Camerarius*
 754 dicam adesse ubi occupatast resistat et (r. ex ex B) frustra sit
cod.: *corr. Spengel* uix ut f. s. 755 non redin si uocat *cod.*:
corr. Camerarius, Geppert si u. me qui *Schoell* potes *Lambinus*:
 potest *cod.* quae in me plus quam tu potest *Goeller* 756 mitti
 inme *cod.* 757 alebat stridia dixti u. (dixit uerbe B) *cod.*: *corr.*
Camerarius ea *add. Guelmius* 758 exclusit *Spengel*: inluit
 (induit *P^{CD}*) *cod.* egon *Loman*: ego *cod.* 759 clamorem B
 760 quem B accepisti a (ab) *Ital.*: accepistis *ad cod.* (pro ab)
 761 nouos (*del. omnis*) *Bergk*: nos omnis *cod.* (pro nos os?) (omnis
utatur Leo) 762 tibi *Schoell* iníctiam quadrupii beneficia *cod.*:
corr. Ital., Camerarius 763 iam tua *Camerarius*: itu a *cod.* proba
cod. 764 prohibet *add. Leo* 765 adest *cod.*: *corr. Acidalius*
 tantillum *Casaubonus*: ad illum *cod.*

- sed quid ego hic clamo? quid si me iubeat intro mittier?
 conceptis me non facturum uerbis iurem, si uelit.
 nugae sunt. si stimulos pugnis caedis, manibus plus dolet.
 de nihilo nihil est irasci, quae te non flocci facit.
 770 sed quid hoc ést? pro di immortales! Calliclem uideo senem, 60
 meu' qui adfinis fuit, ancillas duas constrictas ducere,
 alteram tonstricem | huius, alteram ancillam suam.
 pertimui; postquam una cura cor meum mouit modo,
 timeo ne male facta antiqua mea sint inuenta omnia.

CALLICLES ANCILLA CALLICLIS

iii

DINIARCHVS SVRA

- 775 CA. Egon tibi male dicam? at tibi te mauelim: ut animus
 meust,
 propemodum expertae estis quam ego sim lenis tranquillus-
 que homo.
 rogitaui ego uos uerberatas ambas pendentis simul;
 commemini, quo quicquid pacto sitis confessae scio;
 hic nunc uolo scire eodem pacto sine malo fateamini. 5
 780 quamquam uos colubrino ingenio ambae estis, edico prius
 ne duplicis habeatis linguas, ne ego bilinguis uos necem,
 nisi si ad tintinnaculos uoltis uos educi uiros.
 AN. uis subigit uerum fateri, ita lora laedunt brachchia.

766 mittiar *cod.* 767 uerui sirem sileuit *cod.* (ii. 7) : *corr.*
Merula, Angelius 769 nihilist *Spengel* 770 hoc *om. B* calic-
 tenui desenem *cod.*: *corr. Merula* 771 post 772 *cod.*: *trai.*
Gruterus 771 meusque *cod.*: *corr. Merula* 772 Alteram (Suram)
Mueller uix huius 774 ne *Camerarius*: ne [me] *cod.* (? pro
 ne mē, i. e. ne male; iv. 3) sine inuenta (-am *P^{CD}*) *cod.*: *corr.*
Acidalius 775 at tibi te mauelim *scripsi*: aut tibi adte male
 uelim *cod.* aut tibi adeo *Camerarius*: a. t. Acte *Schoell* animu
 meust (animo meost *P^{CD}*) *cod.* 776 estis *Ital.*: essetis *cod.* sim
 lenis *scripsi*: similes *cod.* (vii, p. 99): sim mitis *Camerarius* tranquil-
 lusque *Camerarius*: tranquillus (-ilus B) usque *cod.* 777 uer-
 berantis *cod.*: *corr. Spengel* ambas *Gruterus*: bas (has *P^{CD}*) *cod.*
 778 quicquid *scripsi*: quicquam *cod.* (*cf. ad uu.* 595, 785): quicque
Camerarius 779 pacton *Studemund* 780 colubri non *cod.*
 781 linguam ne ego ibi linguis *cod.*: *corr. Ital.* 782 nesi *cod.*
 (antiqua forma?) uos uoltis *Gruterus, rhythmo consulens* 783
 subegit *cod.* (antiqua forma?)

- 10 CA. at si uerum mi eritis fassae, uinclis exsoluimini.
 DI. etiamnum quid sit negoti falsus incertusque sum, 785
 nisi quia timeo tamen, egomet (quia) quod peccaui scio.
 CA. omnium primum diorsae state—em sic, istuc uolo;
 neue inter uos significetis, ego ero paries. loquere tu.
 15 AN. quid loquar? CA. quid puero factumst, mea quem
 peperit filia,
 meo nepoti? capita rerum expedit. AN. istae dedi. 790
 CA. iam tace. accepistin puerum tú ab hac? SV. accipi.
 CA. tace.
 nil moror praeterea. satis es fassa. SV. infitias non eo.
 CA. iam liuorem tute scapulis istoc concinnas tuis.
 20 conueniunt adhuc utriusque uerba. DI. uae misero mihi!
 mea nunc facinora aperiuntur clam quae speraui fore. 795
 CA. loquere tu. qui dare te huic puerum iussit? AN. era
 maior mea.
 CA. quid tu, qur eum accepisti? SV. era med orauit minor,
 puer uti ferretur eaque ut celarentur omnia.
 25 CA. loquere tu. quid eo fecisti puero? SV. ad meam
 eram detuli.
 CA. quid eo puero tua era facit? SV. erae meae extemplo 800
 dedit.

784 uincis exsolue mihi *cod.*: *corr. Angelius, Camerarius* 785
 etiam numquam sit negotii fassis *cod.*: *corr. Camerarius, Angelius*
 786 tamen ego net (nec *PCD*) quid pecc. *cod.*: *corr. Kiessling, Leo*
 787 diuersa est ete em *cod.*: *corr. Camerarius* 788 neue *Came-*
riarius: ne *cod.* I. tu *Ital.*: loqueretur *cod.* 789 factumst
Camerarius: datumst (datum sit *B*) *cod.* 790 (ede) expedite *Leo*
 (sed cf. *Seyffert Berl. Phil. Woch.* 1897, p. 715) dedit *cod.*: *corr.*
Merula 791 accepisti in *cod.* accepit *cod.* 792 est *cod.*
 793 tute sc. *Camerarius*: uté capulis *cod.* (cf. ad 816): uerbo sc. *Leo*
 794 adhunc *cod.* utrique (?) *Leo* uae *Merula*: tuae *cod.* mihi *Ital.*:
 nisi *cod.* 796 huc *cod.*: *corr. Merula* ira *cod.* 797-8
secl. Langen 797 era med orauit (uel me rogitaui) *Bothe*: eram
 ero uit *cod.* 798 ut (*ita cod.*) sibi *Ussing*: ut afferretur *Camerarius*
 omniam *B* 799 erem *cod.* ut *uid.* (rem *PCD*) 800 quiite opuero
 (cui te puero *PCD*) tuo *cod.*: *corr. Camerarius* fecit *Ital.* mea
cod.

- CA. quoi, malum, erae? AN. duae sunt istae. CA. caue
 tu nisi quod te rogo.
 ex te exquiro. SV. mater, inquam, filiae dono dedit.
 CA. plus quam dudum loquere. SV. plus tu rogitas. CA.
 responde ocuis:
 quid illa quoi (dono) donatust? SV. supposiuit. CA. quoi? 30
 SV. sibi.
 805 CA. pro filiolon? SV. pro filiolo. CA. di, opsecro uostram
 fidem!
 ut facilius alia quam alia eundem puerum unum parit!
 haec labore alieno puerum peperit sine doloribus.
 puer quidem beatust: matres duas habet ét auias duas:
 iam metuo patres quot fuerint. uide sis facinus muliebre. 35
 810 AN. magi' pol haec malitia pertinet ad uiros quam ad
 mulieres:
 uir illam, non mulier praegnatem fecit. CA. idem ego istuc
 scio.
 tu bona ei custos fuisti. AN. plus potest qui plus ualet.
 uir erat, plus ualebat: uicit, quod petebat apstulit.
 CA. et tibi quidem hercle | idem attulit magnum malum. 40
 815 AN. de istoc ipsa, etsi tu taceas, reapse experta intellego.
 CA. numquam te facere hodie quiui ut is quis esset diceres.

801 caue *Camerarius*: ca *cod.* (vii. 2) nisi (iste *B*) quod te
 rogo [nisi] *cod.* (pro iste *corr. in marg.* nisi?): *corr. Goeller*
 802 ex *Bothe*: ea *cod.* inquem *cod.*: *corr. Ital.* m. f. d. d. i.
cod.: *trai. Bothe* 803 [inqua] loquere *cod.* (cf. ad v. 802): *corr.*
Bothe 804 dono *add. Kampmann* sibi *Ital.*: tibi *cod.* 805
 pro filio lotoni pro filio lodel (pro dei) *cod.*: *corr. Ital., Seyffert* 806
 unum p. *Buecheler*: ut num paret *cod.* 808 beatus *cod.* mater
 (pro maf., i. e. matres?) ouas *cod.*: *corr. Ital.* et del. *Geppert* 809
 muliebre *cod.* 810 uel mage pertinet haec malitia ad uiros
Brix: ad ui. mal. h. p. *Bothe*, ne sit *dactylus* pertinet sed scande
 sic, pertinet ad uirōs quam ad mūl., nam uiros ἐμφορῶν habet mu-
 lieres *Ital.*: muliebre *cod.* (v. 4) 811 uir illam *Camerarius*: uiri
 iam *cod.* idem *Camerarius*: et ide *cod.* 813 abstulit *Camera-*
rius: adstuni (adest uni *PCD*) *cod.* 814 uix hercule idem (uir)
Guietus 815 Idem istuc (-oc) *Kiessling* reapse *Camerarius*: re
 ab *cod.* 816 quiui ut is *Camerarius*: ut quiuis *cod.* dicere ut
uid. cod. (i. e. diceres) (dicere *B*: diceret *PCD*)

AN. tacui adhuc: nunc (non) tacebo, quando adest nec se
indicat.

DI. lapideus sum, commouere me miser non audeo.

45 res palam omnis est; meo illic nunc sunt capiti comitia.

meum illuc facinus, mea stultitia est. timeo quam mox 820
nominer.

CA. loquere filiam meam quis integram stuprauerit.

AN. uideo ego te, propter male facta qui es patronus parietis.

DI. neque uiuos neque mortuos sum neque quid nunc
faciam scio

50 neque ut hinc abeam neque ut hunc adeam scio, timore
torpeo.

CA. dicin an non? AN. Diniarchus, quod illam prius 825
desponderas.

CA. ubi is homost quem dicis? DI. adsum, Callicles. per
te opsecro

genua ut tu istuc insipienter factum sapienter feras
mihique ignoscas quod animi inpos uini uitio fecerim.

55 CA. non placet: in mutum culpam confers (qui non) quit
loqui.

nam uinum si fabulari possit se defenderet. 830

non uinum (uiris) moderari, sed uiri uino solent,

qui quidem probi sunt; uerum qui improbus si quasi bibit

817 t. ad nunc nunc t. cod.: corr. Seyffert necesse indice cod.:
corr. Seyffert 819 in eo (neo B: corr. D) cod. vel illi comitia cod.
(coptia C¹, coitia ut uid. C²; castia D¹, costia D²) 820 illac cod. (a
pro u) stultam (stulta PCD) cod. (pro stultā, i. e. stultitia?) nominer
Saracenus: non miner cod. 822 mala cod. est cod. 823
neque q. Ital.: ne q. cod. 824 neque ut hunc Ital.: ut neque
hunc B: ut neque ad hunc PCD 825 desponderas Camerarius:
dicis (pro dis?) ponderas cod. 826 te Spengel: tuo B (seq. o): tua PCD
827 genua te ut ist. Leo 829 cui pam (quipiam PCD) confer quid
(quod PCD) l. cod.: corr. Ital., Camerarius, qui non add. Luchs placet
(qui) . . . confert Fleckeisen 830 fabularem cod. (pro -re? cf. ad
Mil. 371) posset Camerarius defenderem cod. 831 uiris
add. Schoell uiri uino Schoell: uim non cod. hominibus . . .
homines Camerarius 832 probri cod. (corr. D) improbus Ital.:
iam probus cod. (iv. 3; A pro M vel N)

sive adeo caret temeto, tamen ab ingenio improbus.

DI. scio equidem quae nolo multa mi audienda ob noxiam. 60
835 ego tibi me obnoxium esse fateor culpae compotem.

AN. Callicles, uide quaeso magnam ne facias iniuriam:
reu' solutus caussam dicit, testis uinctos attines.

CA. soluite istas. agite, abite tu domum et tu autem
domum.

eloquere haec eras tu: puerum reddat, si quis eum petat. 65
840 eamus tu in ius. DI. quid uis in ius me ire? tu es praetor
mibi.

uerum te opsecro ut tuam gnātam des mi uxorem, Callicles.

CA. eam dem? pol te iudicasse pridem istam rem intellego.
nam hau mansisti, dum ego darem illam: tute sumpsisti tibi.
nunc habeas ut nactus. uerum hoc ego te multabo bolo: 70
845 sex talenta magna dotis demam pro ista inscitia.

DI. bene agi' mecum. CA. filium istinc tuom te meliust
repetere.

ceterum uxorem quam primum potest abduce ex aedibus.
ego abeo. iam illi remittam nuntium adfini meo,
dicam ut aliam condicionem filio inueniat suo. — 75

850 DI. at ego ab hac puerum repositam, ne mox infitias eat;
nihil est, nam eapse ultro ut factumst fecit omnem rem palam.

833 improbus (pro -st) cod. Nonii 5: [timidus] est improbus cod.
(iv. 3) 834 obnoxia cod.: corr. Palmerius 835 essem cod.
cultae compotemi cod.: corr. Saracenus 836 uide B quaeso
magnam ne Schoell: quae omnem cod. (vii, p. 104): in quaestione
ne Leo 837 dicit ta (tam PCD) estis (pro taestis, i. e. testis) uicto
sati ines cod.: corr. Lipsius 840 tu] t PCD: om. Ital. in ius
. . . in ius Saracenus: intus . . . intus cod. tu es Ital.: et ues cod.
841 mi om. PCD 842 eam dem Palmer (Hermath. 9, 73): eundem
cod. (u pro a) pulte cod. pridem Spengel: quidem cod.
qui admisti eam rem Leo 843 dum Camerarius: dem cod. (idem
PCD) 845 magna Saracenus: malana cod. dotes (detes PCD) cod.
istasc (istast PCD) insc. cod. (iv. 3) 846 tuom Camerarius: tum
cod. 847 uxorum cod. (corr. PCD) abdu (abduci PCD) cod.
(pro abdū, i. e. abduce?) 848 abeo Fleckeisen: adeo cod. (D pro
B) affini Camerarius: adi (pro adfi, i. e. adfini?) cod. 850
ab hac] istanc Abraham, qui posco ab non Plautinum esse monet
eat Ital.: et cod. 851 eapse Seyffert: ipsa et cod. factus cod.

sed nimium pol opportuna éccam eapse égréditur foras.
ne ista stimulum longum habet quae usque illinc cor pungit
meum.

iv PHRONESIVM DINIARCHVS ASTAPHIVM

PH. Blitea et luteast meretrix nisi quae sapit in uino ad rem
suam;

si alia membra uino madeant, cor sit saltem sobrium. 855
nam mihi diuidiaest, [in] tonstricem meam †sicut multam†
male.

ea dixit, eum Dñiarchi puerum inuentum filium.

5 DI. uidi, audiui, quam penes est mea omnis res et liberi.

PH. uideo eccum qui amans tutorem med optauit suis bonis.

DI. mulier, ad (te) sum profectus. PH. quid agitur, uoluptas 860
mea?

DI. non 'uoluptas,' aufer nugas, nil ego nunc de istac re ago.

PH. scio mecastor quid uelis ét quid postules et quid petas:

10 me uidere uis, et me te [amare] postulas, puerum petis.

DI. di immortales! ut planiloqua est, paucis ut rem ipsam
attigit!

PH. scio equidem sponsam tibi esse et filium ex sponsa tua, 865

et tibi uxorem ducendam iam, esse alibi iam animum tuom;

et quasi pro derelicta sim, abituru's. sed tamen

852 oportuna ecce ab se cod.: corr. Ital., Bothe *vix* ecceampse
853 longem (longe P^{CD}) cod.: corr. Camerarius pugit cod. melim
P^{CD}. 854 bliteae clauetea codd. Nonii 80 est Nonius: et cod. 856
in del. Camerarius sic mulcatam male Camerarius: sic conuictam
male Leo 857 meum Bothe 858 ubiit (-id P^{CD}) audiuit cod.:
corr. Schoell quam[quam] cod.: corr. Pistoris: fort. eam quam
Vbi id audiui, quam (ego prope re. potui egressa huc sum foras. DI.
Lubet adire) quam etc. Leo 859 manstutorem mea doptauis
bonis cod.: corr. Bothe, Lambinus, Rost 860 mul. adsum pro-
fectust cod.: corr. Acidalius 861 nunc Ital.: hunc cod. 862 uelis
Camerarius: uis cod. (fort. recte) 863 amare delevi dubitanter (iv. 1,
p. 62) uis, te amari (del. et me) Bothe 864 remsam B (forma
antiqua?) 866 iam pr. del. Leo aliena an. Abraham stud. Plant. 240
867 et (me) Camerarius: ut me Lambinus simscripsi: sis cod. (cf. Amer.
Journ. Phil. 17, 444): scio Leo habiturus (i. e. -ru's) cod. amen cod.

cogitato mus pusillus quam sit sapiens bestia, 15
aetatem qui non cubili (uni) umquam committit suam,
870 quia, si unum ostium opsideatur, aliud perflugium †gerit†.

DI. otium ubi erit, de istis rebus tum amplius tecum
loquar.

nunc puerum redde. PH. immo amabo ut hos dies aliquos
sinas

eum esse apud me. DI. minime. PH. amabo. DI. quid 20
(eo) opust? PH. in rem meamst.

triduum hoc saltem, dum miles aliquo circumducitur,

875 sine me habere: siquidem habebō, tibi quoque etiam pro-
derit;

si auferes [puerum], a milite omnis [tum] mihi spes animam
ecflauerit.

DI. factum cupio, nam refacere si uelim, non est locus;

nunc puero utere et procura, quando pro cura aes habes. 25

PH. multum amo te ób istam rem mecastor. ubi domi
metues malum,

880 fugito huc ad me: saltem amicus mi esto manubiarus.

DI. bene uale, Phronesium. PH. iam (me) tuom oculum
(non) uocas?

DI. id quoque interatim furtim nomen commemorabitur.

868 uestia cod. 869 quin oculo bilium quam cod.: corr. Buecheler
suum cod. (cf. ad Trin. 1090) 870 quin Bothe ostium Mueller
(Herm. 34, 335): odium B: om. P^{CD} (et fort. cod.; cf. v. 871) ob-
sidiator cod. alium cod. q. si u. op. aliud (iam) p. (ele)gerit Leo:
fort. al. p. ei erit 871 odium cod. 872 amabo Bothe post Camera-
rium: iam abo cod. (iam abio P^{CD}) 873 quid opus iure mea cod.:
corr. Studemund, Camerarius, Bothe, Lambinus 874 saltem (unum)
Mueller aliquo milis cod.: trai. Bothe (ii. 1): (mi) al. mil. Schoell
aliqui Spengel: fort. aliqua 875 In eam rem siquid cod.: corr.
Buecheler (cf. ad Men. 452) 876 puerum del. Guetus tum del.
Mueller animam Merula: anima cod. 877 nefacere Ital. 878
pro cura aes Schoell: procures cod.: quor cures Leo 879 amo
Bothe: amabo cod. 880 manubiarus cod.: an mutuarus (-tuit-)?
881 me et non add. Camerarius tuum Ital.: tum cod. 882
interatim furtim scripsi: interim futatim cod. (ii, p. 38): i. furatim
Lipsius commemorauit cod.: corr. Camerarius